

TÀI LIỆU

Tuyên truyền về Ngày sách và Văn hóa đọc Việt Nam 21/4

I- QUAN NIỆM VỀ VĂN HÓA ĐỌC

Văn hoá đọc là một khái niệm có hai nghĩa (nghĩa rộng và nghĩa hẹp):

+ *Ở nghĩa rộng, đó là ứng xử đọc, giá trị đọc và chuẩn mực đọc của mỗi cá nhân, của cộng đồng xã hội và của các nhà quản lý và cơ quan quản lý nhà nước.* Như vậy, văn hoá đọc ở nghĩa rộng là sự hợp thành của ba yếu tố, hay chính xác hơn là ba lớp như ba vòng tròn không đồng tâm, ba vòng tròn giao nhau.

+ *Còn ở nghĩa hẹp, đó là ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của mỗi cá nhân.* Ứng xử, giá trị và chuẩn mực này cũng gồm ba thành phần: thói quen đọc, sở thích đọc và kỹ năng đọc. Ba thành phần này cũng là ba lớp, ba vòng tròn không đồng tâm, ba vòng tròn giao nhau.

Ở nghĩa rộng văn hoá đọc, hay nói nôm na văn hoá đọc của mỗi quốc gia phải bao gồm đầy đủ ba thành phần: ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của nhà quản lý và cơ quan nhà nước; ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của cộng đồng xã hội và ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của mỗi thành viên trong xã hội. Ở các quốc gia phát triển có nền văn hoá đọc cao họ đều phát triển khá đồng đều và hài hoà ba thành phần này.

Nếu ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của các nhà quản lý và cơ quan nhà nước là lành mạnh, có nghĩa là tạo điều kiện thuận lợi, môi trường thân thiện cho mọi người dân dễ dàng tiếp cận với sách báo (tài liệu đọc) có chất lượng cao, nhưng thiếu ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc lành mạnh của cộng đồng xã hội, của mọi người dân, cũng không thể tạo ra được một nền văn hoá đọc phát triển. Ngược lại ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của cộng đồng xã hội và ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của mọi thành viên trong xã hội là lành mạnh, nhưng ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc của các nhà quản lý và cơ quan nhà nước không lành mạnh, cũng không thể có một nền văn hoá đọc phát triển. Thậm chí còn có nguy cơ làm suy thoái ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc lành mạnh của các thành viên trong xã hội và cộng đồng xã hội.

Mục đích cuối cùng của phát triển văn hoá đọc là phát triển thói quen đọc, sở thích đọc và kỹ năng đọc cho mọi thành viên trong xã hội, nhưng yếu tố quan trọng và quyết định đi được đến đích cuối cùng đó chính là ứng xử, giá trị và chuẩn mực đọc lành mạnh của các nhà quản lý và cơ quan quản lý nhà nước. Yếu tố tạo ra môi trường thuận lợi cho mọi người dân tiếp cận tài liệu đọc chất lượng cao, môi trường tôn vinh người viết sách, người đọc sách và người truyền thụ kiến thức (kể cả hướng dẫn và giáo dục mọi người dân có ứng xử đọc lành mạnh), tôn vinh các bậc cha mẹ đọc cho con cái nghe, chủ động giáo dục kỹ năng đọc cho mọi người

dân là yếu tố quyết định thành bại của quá trình phát triển nền văn hoá đọc của mỗi quốc gia.

II- CÁC HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ĐỌC

Căn cứ theo khoản 2 Điều 30 Luật Thư viện 2019 quy định phát triển văn hóa đọc thông qua các hoạt động sau đây:

1. Tổ chức hoạt động hình thành thói quen đọc trong gia đình, trường học, cơ quan, tổ chức trong phạm vi cả nước;

2. Hướng dẫn phương pháp, kỹ năng đọc, khai thác tài nguyên thông tin cho trẻ em tại thư viện cơ sở giáo dục mầm non, thư viện cơ sở giáo dục phổ thông;

3. Phát triển kỹ năng tìm kiếm, khai thác và sử dụng thông tin, mở rộng tri thức cho người sử dụng thư viện;

4. Đẩy mạnh liên thông giữa thư viện công cộng với thư viện khác trên địa bàn; truy cập và khai thác thông tin, tri thức từ thư viện số dùng chung thông qua thiết bị điện tử; sử dụng dịch vụ thư viện lưu động và luân chuyển tài nguyên thông tin.

III- NGUỒN GỐC RA ĐỜI NGÀY SÁCH VÀ VĂN HÓA ĐỌC VIỆT NAM

Ngày 24/02/2014, Chính phủ Việt Nam đã quyết định lấy ngày 21/4 hàng năm là Ngày Sách Việt Nam nhằm khuyến khích và phát triển phong trào đọc sách trong cộng đồng, nâng cao nhận thức của nhân dân về ý nghĩa to lớn và tầm quan trọng của việc đọc sách đối với việc phát triển kiến thức, kỹ năng và phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người. Sau 8 năm tổ chức, Ngày Sách Việt Nam 21/4 hàng năm đã nhận được sự hưởng ứng của đông đảo bạn đọc trong cả nước, thực sự trở thành nét đẹp văn hóa và có sức lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng.

Để đưa văn hóa đọc phát triển lên một tầm cao mới, ngày 04/11/2021, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định số 1862/QĐ-TTg, lấy ngày 21/4 hàng năm là Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam, thay cho tên gọi Ngày sách Việt Nam trước đây. Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam ra đời đã khẳng định, vai trò và tầm quan trọng của sách đối với việc nâng cao kiến thức, kỹ năng, phát triển tư duy, giáo dục và rèn luyện nhân cách con người; khuyến khích và phát triển phong trào đọc sách trong cộng đồng, tạo dựng môi trường đọc thuận lợi; hình thành thói quen đọc sách trong gia đình, trường học, cơ quan, tổ chức; góp phần xây dựng xã hội học tập.

IV- Ý NGHĨA NGÀY SÁCH VÀ VĂN HÓA ĐỌC

Ngày sách và văn hóa đọc Việt Nam là sự kiện văn hóa quan trọng đối với những người yêu sách và cả cộng đồng xã hội. Góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm bản sắc dân tộc. Là dịp để tôn vinh giá trị của sách, khẳng định vị trí, vai trò và tầm quan trọng của sách trong đời sống xã hội. Tôn vinh người đọc và những người tham gia sưu tầm, sáng tác, xuất bản, in, phát hành, lưu

giữ sách. Đồng thời, nó còn góp phần quan trọng trong việc nâng cao trách nhiệm của các cấp, các ngành đối với việc xây dựng và phát triển văn hóa đọc ở Việt Nam.

Việc lấy ngày 21/4 là Ngày Sách và văn hóa đọc Việt Nam có ý nghĩa rất quan trọng. Đây là thời điểm ra mắt cuốn sách đầu tiên của Việt Nam là cuốn “Đường Kách mệnh” của Chủ tịch Hồ Chí Minh – tác phẩm đầu tiên bằng tiếng Việt được in bởi những người thợ in Việt Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh là một tác giả lớn, một Danh nhân văn hóa, các tác phẩm của Người có giá trị không chỉ đối với người dân Việt Nam mà còn được bạn bè quốc tế đón nhận. Việc chọn Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam gắn với một tác phẩm nổi tiếng của Người sẽ có ý nghĩa văn hóa sâu sắc. Bên cạnh đó, tháng 4 còn là thời điểm diễn ra Ngày sách và Bản quyền Thế giới (23/4), nhằm tôn vinh văn hóa đọc, khuyến khích mọi người dân thế giới khám phá niềm yêu thích đọc sách. Việc tổ chức Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam vào dịp này thể hiện sự hội nhập của văn hóa đọc Việt Nam với văn hóa nhân loại, sẽ hấp dẫn và lôi cuốn độc giả.

V. CHỦ ĐỀ NGÀY SÁCH VÀ VĂN HÓA ĐỌC VIỆT NAM QUA CÁC NĂM

- **Năm 2015:** Chủ đề “Sách - Sự giao thoa văn hóa”.
- **Năm 2016:** Chủ đề “Sách-Hội nhập, đổi mới, phát triển”.
- **Năm 2017:** Chủ đề "Sách - Tri thức và phát triển xã hội".
- **Năm 2018:** Chủ đề “Học, học nữa, học mãi”.
- **Năm 2019:** Chủ đề “Sách - Kết nối tri thức và phát triển”.
- **Năm 2020:** Chủ đề "Đọc sách, nâng cao trí tuệ, vượt qua nỗi lo dịch bệnh".
- **Năm 2021:** Chủ đề "Sách - Sứ mệnh phát triển Văn hóa đọc".
- **Năm 2022:** Chủ đề “Chấn hưng văn hóa và phát triển văn hóa đọc”.
- **Năm 2023:** Chủ đề “Sách: Nhận thức - Đổi mới - Sáng tạo” - “Sách cho tôi, cho bạn”.
- **Năm 2024:** Chủ đề "Thế giới tôi đọc".
- **Năm 2025:** Chủ đề “Văn hóa đọc - Kết nối cộng đồng”, “Cùng sách bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”, “Đọc sách - làm giàu tri thức, nuôi dưỡng khát vọng, thúc đẩy đổi mới, sáng tạo”.
- **Năm 2026:** Chủ đề “Sách - Tri thức - Khát vọng phát triển đất nước”; “Văn hóa đọc trong kỷ nguyên số”; “Phát triển văn hóa đọc - nền tảng xây dựng xã hội học tập”; “Lan tỏa văn hóa đọc - Kết nối tri thức - Phát triển xã hội học tập”; “Sách và tri thức - động lực phát triển trong kỷ nguyên phát triển giàu mạnh, thịnh vượng của dân tộc”.